

alman
işbirliği

DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

Implemented by

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Suriyeli Mültecilerin Ev Sahibi Topluluklara Entegrasyonuna yönelik Türkiye-Almanya Bilgi Değişimi Projesi

*Mültecilere ve Ev Sahibi Topluma
Destek (SRHC) Kümesi*

”

Paylaşılan zorluklar
Karşılıklı öğrenme
Güçlü ortaklıklar
Bilgi Değişimi

Türkiye - Almanya Bilgi Değişimi Projesi Hakkında

2011 yılında Suriye’de savaşın başlamasından bu yana, Türkiye Hükümeti, hâlihazırda Türkiye’de kayıtlı bulunan geçici koruma altındaki 3,6 milyondan fazla Suriyeli mülteciye ev sahipliği yapmak ve destek sunmak üzere büyük gayret sarf etmektedir. Ancak, bu krizin hem ölçeği hem de süresi nedeniyle, Türkiye’deki kurumlar hizmet sağlama ve sosyal uyum çalışmalarında kapasitelerinin ötesine geçmiştir.

Federal Alman Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Bakanlığı (BMZ), Türk makamları ve yerel düzeydeki ortakları mültecilere yönelik faaliyetlerinde desteklemek amacıyla, 2015 yılında GIZ’i (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH) iki pilot proje uygulamak üzere görevlendirmiştir.

Bir sene sonra GIZ Türkiye Ülke Ofisi; BMZ, Avrupa Birliği (AB) ve ikili iş birliği donörleri tarafından finanse edilen projeleri koordine etmek amacıyla **Mültecilere ve Ev Sahibi Topluma Destek (SRHC)** Kümesini oluşturmuştur.

2015 yılından bu yana SRHC Kümesi çerçevesinde etki verileri, ortak geri bildirimler ve en iyi uygulamalar temel alınarak 13’ün üzerinde proje hayata geçirilmiştir.

BMZ, GIZ’i **Suriyeli Mültecilerin Ev Sahibi Topluluklara Entegrasyonuna yönelik Türkiye-Almanya Bilgi Değişimi Projesi’ni** (bundan sonra Proje olarak anılacaktır) uygulamakla görevlendirmiştir. Proje Aralık 2017’de başlamıştır.

Projenin Amacı

Proje kapsamındaki amacımız, Suriyeli mültecileri ve ev sahibi toplumdaki en kırılgan grupları geniş yelpazedeki mevcut kamu hizmetlerine daha iyi entegre edebilmek üzere, merkezi ve yerel yönetim kurumlarının kapasitelerinin güçlendirilmesidir.

Projenin Yaklaşımı

Karşılıklı öğrenme ve kapasite gelişimini kolaylaştırmak amacıyla, Türkiye’de ve Almanya’da kilit role sahip merkezi ve yerel yönetim aktörleri arasında bilgi paylaşımı platformları düzenliyor ve kurumsal ortaklıkları destekliyoruz. Ayrıca, karşılıklı öğrenme, teknik ortaklık ve kapasite geliştirme çalışmalarıyla, başta belediyeler olmak üzere Türk paydaşlar arasındaki diyalogo teşvik ediyoruz.

Projenin Ortakları

Türkiye'deki merkezi ve yerel makamlar, Projenin doğrudan hedef gruplarıdır. Bu kurumsal ortakların kapasitelerinin güçlendirilmesi, mülteciler ve ev sahibi toplumun daha gelişmiş kamu hizmetlerinden faydalanabilmesini sağlayacaktır.

GIZ Mültecilere ve Ev Sahibi Topluluklara Destek (SRHC) Kümesi projeleri ve bu projelerin ortağı olan, merkezi ve yerel düzeydeki kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve akademik kurumlar ile çalışıyoruz. SRHC Kümesi projeleri, hedef sektörler olan istihdam ve beceri geliştirme, eğitim, koruma, ruh sağlığı ve psikososyal destek, sosyal uyum ve kapasite geliştirme alanlarında faaliyet göstermektedir.

Projenin Alman ortakları arasında aşağıdaki kurumlar bulunmaktadır:

- ★ Federal Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı (BMAS)
- ★ Federal Aile, Yaşlı Vatandaşlar, Kadınlar ve Gençlik Bakanlığı (BMFSFJ)
- ★ Federal Dışişleri Bakanlığı (AA)
- ★ Federal Göç ve Mülteciler Dairesi (BAMF)
- ★ Federal İstihdam Kurumu (BA)
- ★ Çeşitli federal eyaletlerin ve belediyelerin bakanlıkları ve yetkilileri
- ★ Alman Kentler ve Belediyeler Birliği (DStGB)
- ★ Alman Göç ve Uyum Araştırmaları Merkezi (DeZIM-Institute)
- ★ Bertelsmann Stiftung (BS)
- ★ Ulusal Sivil Toplum Ağı (BBE)
- ★ Engagement Global (EG) ve Tek Dünya Toplulukları için Hizmet Ajansı (SKEW)
- ★ Türkiye ve Uyum Araştırmaları Merkezi Vakfı (ZfTI)
- ★ Berlin, Köln, Hannover, Hamburg, Berlin Charlottenburg-Wilmersdorf gibi çeşitli belediyeler

Projenin Türkiye'deki siyasi ortağı ve ana yürütücü kurumu, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığı Ofisi'dir.

Projenin diğer Türk ortakları arasında aşağıdaki kurumlar yer almaktadır:

- ★ Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB)
- ★ Gençlik ve Spor Bakanlığı (GSB)
- ★ Millî Eğitim Bakanlığı (MEB)
- ★ Göç İdaresi Başkanlığı (GİB)
- ★ Türkiye Belediyeler Birliği (TBB)
- ★ Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB)
- ★ Ulusal Gönüllülük Komitesi (UGK)
- ★ Türk Kızılay (Kızılay)
- ★ İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Ankara Büyükşehir Belediyesi, Şanlıurfa Eyyübiye Belediyesi, İzmir Buca Belediyesi ve İstanbul Şişli Belediyesi gibi çeşitli il ve ilçe belediyeleri

Ana Faaliyet Alanı 1: Türkiye-Almanya arasında Bilgi Değişimi

Türkiye ve Almanya'daki kamu aktörleri arasında mültecilerin ve ev sahibi toplumun en kırılgan gruplarının kamu hizmetine entegrasyonu konusunda çeşitli formatlar aracılığıyla bilgi alışverişinin sağlanması. Bu faaliyetler arasında çalışma ziyaretleri, konferanslar, eğitimler, karşılıklı öğrenme ağları ve kurumsal ortaklıklar yer almaktadır.

Ana Faaliyet Alanı 2: Türkiye içi Bilgi Değişimi

Türkiye içi Bilgi Değişimi - Türkiye'deki kamu aktörleri arasında mültecilerin ve ev sahibi toplumun en kırılgan gruplarının kamu hizmetlerine entegrasyonu konusunda bilgi alışverişinin yapılması ve koordinasyon mekanizmalarının geliştirilmesi.

Ana Faaliyet Alanı 3: Kapasite Geliştirme

Mültecilerin ve ev sahibi toplumun en kırılgan gruplarının kamu hizmetlerine toplumsal cinsiyete duyarlı bir şekilde entegre edilmesi konusunda kapasite geliştirme ve teknik yardım sağlanması.

40+ Bilgi Değişimi
Formatı

Proje kapsamında sosyal uyum, işgücü piyasasına entegrasyon ve gönüllülüğten, eğitim, koruma ve kadınların güçlendirilmesine kadar çok çeşitli konularda çalışma ziyaretleri, konferanslar, paneller, yuvarlak masa toplantıları ve kapasite geliştirme eğitimleri dâhil olmak üzere 40'tan fazla bilgi değişimi formatı uygulanmıştır.

1000+
Katılımcı

Bu formatlar aracılığıyla, 1000'den fazla katılımcı günlük çalışmalarında faydalanabilecekleri politika ve uygulamalar hakkında bilgi sahibi olmuştur.

100+
Katılımcı

100'ün üzerinde katılımcı, özel hazırlanmış toplumsal cinsiyete duyarlı kapasite geliştirme eğitimlerine katılmıştır. Eğitimler, mülteciler ve ev sahibi toplum üyelerine kamu hizmetlerinin sunulmasını doğrudan iyileştirmeye yönelik bir dalga etkisi yaratmayı amaçlamaktadır.

Bilgi Değişimi Anı - Projemizden Hikâyeler

Belediyeler 2022 Birinci Türk-Alman Kentsel Diplomasi Forumu'nda Bir Araya Geliyor

Ana Faaliyet
Alanı I

Türkiye ve Almanya'daki belediyeler, merkezi yönetim kurumları, STK'lar ve akademik kurumlardan 150'yi aşkın temsilci, Türkiye-Almanya ilişkilerinin geliştirilmesine yönelik ilham verici bir vizyonu paylaşarak Mayıs 2022'de Berlin'de düzenlenen Birinci Kentsel Diplomasi Forumu (UDF22) için bir araya geldi.

SRHC projeleri ve ortaklarıyla iş birliği içinde, sosyal uyum ve mültecilerin belediye hizmetlerine entegrasyonu gibi kilit konularda Almanya-Türkiye arası bilgi değişimini ileriye taşımak için çeşitli paneller ve çalıştaylar düzenledik. Örneğin, araştırma-politika diyalogu oturumu ve belediye panel tartışması, uzmanlara ve politika belirleyicilere yerel yaklaşımları tartışma, karşılaştıkları güçlükleri ve iyi uygulamaları paylaşma ve her iki ülkedeki mültecilerin ve ev sahibi toplumun yaşamlarını iyileştirmek için hizmet sunumuna yönelik yenilikçi çözümler bulmak üzere ağ kurma fırsatı sağladı.

UDF22 Çalıştayı Örneği: “Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi ve Ruh Sağlığı ve Psikososyal Destek (RSPSD)”

Bu çalıştay, Engagement Global (EG) ve Tek Dünya Toplumlari için Hizmet Ajansı (SKEW) ile GIZ Türkiye Ruh Sağlığı ve Psikososyal Destek Projesi iş birliğinde düzenlendi. Katılımcılar, belediyelerinin çalışmaları hakkında bilgi sunarak farklı kültürel bakış açılarını paylaştı. Ayrıca Türkiye-Almanya ortaklığı kapsamında uygulanabilecek bir proje çerçevesi oluşturmak üzere birlikte çalışıldı.

Yürüttüğümüz çalıştay ve saha araştırmalarının sonucunda, yerinden edinilmiş kişilerin ev sahibi topluluklar ile sosyal, ekonomik, kültürel, dil ve dine ait birçok benzerlik paylaşmasına rağmen kabullenilmemişliğin halen üst seviyelerde olduğunu gördük. UDF22 konferansının iki günlük özeti ise, şartlar ne olursa olsun, uyumun ev sahibi toplulukların bu durumu kabul etme ve içselleştirme başarısına bağlı olduğudur. Almanya'daki belediyeler ile bir araya gelmek, duruma çözüm odaklı ve disiplinli bir şekilde yaklaşmanın ve içselleştirmenin mevcut probleme çözüm olabileceğini gösterdi.

*Mehmet Cengiz,
Dış İlişkiler Müdürü,
Şanlıurfa Eyyübiye Belediyesi*

Buca ve Eyyübiye’de Katılımcı Sosyal Uyum Konseptleri Üzerine İş Birliği

Belediyeler, uzun vadede toplumun sosyal uyumunu desteklemenin yanı sıra mültecilerin temel ihtiyaçlarına doğrudan cevap verme konusunda da önemli bir rol oynuyor. Belediyelerin gayretlerini desteklemek amacıyla Proje, kendi bölgeleri için katılımcı sosyal uyum konseptlerinin geliştirilmesi üzerinde İzmir’in Buca ve Şanlıurfa’nın Eyyübiye belediyeleriyle birlikte çalışıyor.

Sosyal uyum konsepti, belediyelerin sosyal uyumu artırmak ve topluluklara yönelik hizmetleri iyileştirmek hususunda rehber olarak kullanabileceği, yerel düzeyde, ihtiyaca özel bir strateji. Tüm Alman şehir ve kasabalarının kendi uyum konseptleri bulunuyor. Sosyal uyum konsepti Türkiye’de ise Buca ve Eyyübiye’de pilot olarak uygulanan yeni bir inisiyatiftir.

Konseptler, her iki belediyedeki yerel paydaşlarla istişare edilerek geliştiriliyor. Paydaşlar arasında yerel makamların ve hizmet sağlayıcıların temsilcileri, STK’lar ve en önemlisi de yerel mülteci ve ev sahibi toplum üyeleri yer alıyor. Diyalog yoluyla paydaşların bakış açıları öğreniliyor ve yerel ihtiyaçlara yönelik pratik eylem alanlarını

belirlemede bu bakış açıları kullanılıyor. Konseptler nihai hallerini aldıktan sonra iki belediyeye sürdürülebilir ve başarılı olabilir öneriler sunulacak.

Bir Alman inisiyatifinin Türkiye’de pilot uygulamasını yapmak, belediye aktörlerini karşılıklı öğrenme ve koordinasyonu artırma için bir araya getirmek ve bu aktörlerin kapasitelerini geliştirmeye yönelik faaliyetler yürütmek yoluyla Uyum Konseptlerine ilişkin çalışmalarımız Ana Faaliyet Alanı II ile diğer iki eylem alanımızı ilişkilendiriyor ve belediyelere yönelik desteğimizin bütüncül yaklaşımını yansıtıyor.

Türkiye’deki Belediyeler İçin Uyum Konseptlerinin Geliştirilmesi Projesi ile birlikte Mülteci Destek Ofisi kapasitemiz fark edilir bir şekilde artmış ve güçlenmiştir. Mülteci Destek Ofisimizin zayıf ve güçlü yanlarını keşfetmemizde yer bulduğumuz bu projenin oldukça fazla katkısı olmuştur. GIZ’in bu projedeki desteğiyle birlikte Buca Belediyesi Mülteci Destek Ofisimizin kapasitesi öylesine gelişmiştir ki 6 – 10 Haziran 2022 tarihlerinde 4 farklı temada göç ve uyum alanlarında İzmir’de ilk kez çalıştay düzenleyen yerel yönetim olmanın gururunu yaşamaktayız. Düzenlediğimiz çalıştay ile birlikte birçok belediye, STK ve kuruma yaptığımız işleri anlatabilme fırsatını elde ettik ve deneyimlerimizi paylaştık. Düzenlediğimiz çalıştay ile birlikte göç ve uyum konusunda yerel bir koordinasyon oluşturmanın adımlarının attık.”

Özkan Kalmaz,
Mülteci Destek Ofisi Sorumlusu,
İzmir Buca Belediyesi

Yetkinlik ve Kariyer Kartları Aracılığıyla İstihdam Teşviki

Yetkinlik ve Kariyer Kartları, Bertelsmann Stiftung (BS) tarafından mülteci ve göçmenlerin Alman işgücü piyasasına erişimini sağlamak amacıyla geliştirildi. Bu kartlar, mültecilerin ve göçmenlerin yetkinliklerinin, niteliklerinin ve potansiyel mesleklerinin belirlenmesi için kilit bir araç işlevi görüyor.

Proje, 2018 yılında ilk *Mültecilerin ve Geçici Koruma Altındaki Suriyelilerin (GKAS) İşgücü Piyasasına Entegrasyonu Konferansı*'ni düzenleyerek bu önemli konuda Türk ve Alman kurumları arasındaki iş birliğinin ilk adımlarını attı. Konferans sırasında BS temsilcileri Yetkinlik ve Kariyer Kartlarını (YKK) Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına (ÇSGB) sundu.

YKK'nin Türkiye bağlamına uyarlanması

ÇSGB, kartların Türkiye'de uygulanması konusuna büyük ilgi gösterdi. Bu çerçevede, kartların Türkiye'ye uyarlanması sürecine destek sunuyoruz. Bu destek, 2021 yaz aylarında Kızılay Toplum Merkezleri personeline kartlar hakkında etkileşimli eğitimler verilmesiyle başladı. Danışmanlık çalışmalarında kartların nasıl uygulanacağını gösterebilmek üzere çeşitli eğitim videoları çekildi ve paylaşıldı. Süreç, Ekim 2021'de Kızılay Toplum Merkezleri tarafından 160'tan fazla kişinin yetkinliklerini belirlemek için kartların kullanıldığı bir pilot uygulama ile başarılı şekilde sona erdi. ÇSGB, bu kartların kullanımını, mültecilerin işgücü piyasasına erişimini destekleme alanında çalışan diğer Türk kurumlarını da kapsayacak şekilde yaygınlaştırmak istediğini ifade etti.

Ülkemizde bulunan yabancıların nitelik ve becerilerinin belirlenebilmesi bu kişilerin işgücü piyasasında doğru işler ve işverenlerle eşleştirilebilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda Yetkinlik ve Kariyer Kartları uygulamasının pratik çözümler üretebileceğini ve bu doğrultuda uluslararası işgücü politikasına katkı sunabileceğini düşünüyoruz.

*Gülcan Duran Dölek,
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
Çalışma Uzmanı*

2021 Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Ana Akımlaştırma Eğitimi

2021 yılında Göç İdaresi Başkanlığı (GİB) personeli için 3 günlük bir toplumsal cinsiyet eşitliğini ana akımlaştırma eğitimi düzenledik. Bu eğitimlerde toplumsal cinsiyet eşitliği, toplumsal cinsiyetin ana akımlaştırılması, hak temelli yaklaşım ve ayrımcılık gibi temel kavramlar ele alındı. Katılımcılar, toplumsal cinsiyet analizleri ve bunların uygulanması, toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme, izleme ve değerlendirme konularında bilgi edindiler. Ayrıca, toplumsal cinsiyet perspektiflerini her aşamaya entegre eden projeler tasarlamak üzere küçük gruplar hâlinde çalışarak kavramları uygulamaya dökme üzerinde çalıştılar.

Eğitimde sunulan hak temelli yaklaşımı çalışmalarımda doğrudan kullanabileceğim. Bu, toplumsal cinsiyet kavramını farkında olmayanlara aktarmak için de son derece faydalı bir bakış açısı. Katılımcıların farklı alanlarda çalışıyor olması ve eğitim moderatörlerinin tüm katılımcılara deneyimlerini paylaşmaları için söz vermesi, ortak zorluklarımızı görmemiz ve birbirimizin deneyimlerinden bilgi edinmemiz açısından çok değerliydi.

*Eğitimdeki anonim bir katılımcıdan
geri bildirim*

Yayınlayan

Alman Uluslararası İşbirliği Kurumu
(GIZ)

Kayıtlı olduğu adresler

Bonn ve Eschborn, Almanya

GIZ Ankara Ofisi

Aziziye Mh., Pak Sk. No. 1/101,
06680 Çankaya/Ankara, Türkiye

T +90 312 466 70 80

F +90 312 467 72 75

E exchange-tr@giz.de

I www.giz.de/Türkiye

Proje:

Suriyeli Mültecilerin Ev Sahibi Topluluklara
Entegrasyonu için Türkiye-Almanya Bilgi
Değişimi Projesi

Sorumlu:

Marion Höltken, Proje Yöneticisi

Broşür yazımı ve koordinasyonu:

Esmé Bayar

Koordinasyon desteği:

Mieke Hein

Redaktör:

Sara Tör

Tasarım:

Golgi Yapım

Foto hakları:

GIZ

Alman Federal Ekonomik İşbirliği ve

Kalkınma Bakanlığı (BMZ) adına

poststelle@bmz.bund.de

www.bmz.de

Ankara, 2023

